

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În mod normal, atunci când intensitatea unui stimul crește, intensitatea senzației produsă de acesta:
 - a. scade
 - b. crește
 - c. nu se modifică
 - d. poate să crească sau să scadă, în funcție de preferințele subiectului
2. Imaginea perceptivă este întotdeauna:
 - a. săracă în conținut
 - b. a unui obiect anume
 - c. secundară
 - d. detașată de contextul spațio-temporal
3. Înșușirile redade de reprezentarea unui copac sunt:
 - a. concrete
 - b. primare
 - c. bogate în conținut
 - d. nesemnificative
4. Nevoia de a viziona un spectacol de teatru este o trebuință:
 - a. secundară (dobândită)
 - b. primară (înnăscută)
 - c. materială
 - d. aflată la baza piramidei lui A. Maslow
5. Sentimentele care reflectă atitudinea unei persoane față de bine sau rău fac parte din categoria sentimentelor:
 - a. estetice
 - b. intelectuale
 - c. sociale
 - d. morale
6. Atunci când îi spunem unei persoane că trebuie să se concentreze mai mult avem în vedere atenția:
 - a. involuntară
 - b. voluntară
 - c. postvoluntară
 - d. expresivă

7. Pictorul Van Gogh a vândut un singur tablou în timpul vieții, și acesta, surorii sale, la un preț de nimic. Acest fapt nu l-a oprit să picteze peste 800 de tablouri, în cariera sa. Comportamentul lui Van Gogh ilustrează calitatea voinței numită:
- tergiversare
 - perseverență
 - sugestibilitate
 - calm
8. Procesul prin care se formează imagini primare, ce cuprind totalitatea informațiilor despre însușirile concrete ale obiectelor, este:
- senzația
 - motivația
 - reprezentarea
 - percepția
9. Atunci când practicarea un sport este determinată de posibilitatea obținerii unor câștiguri materiale substanțiale este vorba despre motivația:
- negativă
 - intrinsecă
 - extrinsecă
 - cognitivă
10. Capacitatea trăirilor afective de a se păstra chiar și în lipsa stimulului care le-a generat se numește:
- expresivitate
 - convertibilitate
 - persistență
 - polaritate

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A.

În coloana din stânga sunt enumerate forme ale imaginației, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Visul din timpul somnului	1. Constă în proiectarea conștientă și voluntară a drumului propriu de dezvoltare, în acord cu posibilitățile personale și cu cerințele sociale.
b. Reveria	2. Prin intermediul ei, de-a lungul timpului, au fost realizate invenții de prim rang care au schimbat în mod fundamental viața oamenilor.
c. Imaginația reproductivă	3. Constă în construirea mentală a imaginii unor realități care nu pot fi percepute direct și au corespondent în experiența anterioară.
d. Imaginația creatoare	4. Este o stare de detașare față de realitate, privind îndeplinirea fictivă a dorințelor, reducând astfel tensiunea psihică internă generată de acestea.
	5. Alături de reverie, este o formă involuntară a imaginației.

12 puncte

B.

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Memoria reprezintă, în raport cu gândirea, o sursă permanentă de informații și depozitul în care sunt păstrate produsele gândirii.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **6 puncte**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați folosirea strategiei euristice în rezolvarea unei probleme. **4 puncte**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, ideea conform căreia *limbajul este instrumentul de lucru al gândirii*. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

Bonaparte nu împlinise încă zece ani când a intrat pe poarta școlii de la Brieune.

Redăm, rezumativ, după Arthur Dourliac, scena petrecută în momentul în care micul insular întâlnește primul său coleg:

– *Numele Dvs.? Întreabă el politicos.*

– *Raoul de Montlaur, dar al Dvs.?*

Făcând un efort pentru a atenua accentul corsican, răspunde:

– *Napoleon de Bonaparte.*

La auzul acestui nume atât de sonor și atât de puțin francez, hohote de râs izbucnesc în rândurile colegilor și strigăte repetate: "pai în nas", "pai în nas"! Micul corsican roșește, privirea i se întunecă și din ochi îi scapără un vag reflex de vendetă. [...]

În mijlocul acestei lumi, indiferentă când nu-i este ostilă, el nu este susținut decât de ambiția și voința sa excepțională, de nădejdea că atunci când își va pune pe umăr epoleții de ofițer, toate aceste suferințe morale se vor sfârși. [...]

În evocarea acestei epoci, amintirile lui Bourrienne, [...] par cele mai verosimile: "s-a vorbit de copilăria lui cu o ridicolă exagerare. A fost descris în culorile cele mai negre, pentru a putea fi prezentat mai târziu ca un monstru. Adevărul este că era un copil obișnuit, cu un caracter ferm, sumbru, sever, solitar și, în general, dezagreabil. Deși intra uneori în conflict cu colegii săi, el nu-i reclama niciodată superiorilor, iar când îi venea rândul să-i supravegheze, prefera să intre la închisoare decât să-i denunțe pe cei care se făceau vinovați de vreo abatere". Întregite cu amănuntele pe care ni le dă maiorul Henry Lachouque, avem o imagine foarte apropiată de realitate a lui Bonaparte din epoca de la Brieune: "tăcut, iubind singurătatea și meditația, violent, mândru, indisciplinat, el nu era iubit nici de profesori, nici de colegi".

Prin caracterul lui ferm, prin aplicația la matematici și geometrie, discipline la care era primul în clasă, el s-a impus profesorilor și colegilor. Nimeni nu mai are curajul să-l provoace, să-l ironizeze, porecla "pai în nas" nu se mai aude, mulți îi caută prietenia, însă puțini o obțin, Gaudin și Nansouty au acest privilegiu.

(Gheorghe Eminescu, *Napoleon Bonaparte*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Napoleon Bonaparte. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**
- B. Considerați că Napoleon Bonaparte era o persoană cu o voință slabă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
- C. Textul precizează, cu privire la Napoleon Bonaparte, faptul că *nu era iubit nici de profesori, nici de colegi*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **6 puncte**
- D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Napoleon Bonaparte, conform teoriei lui G. W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *trăsăturile temperamentale pot fi schimbate radical prin educație*. **4 puncte**